

BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN
TRUNG TÂM KHUYẾN NÔNG QUỐC GIA

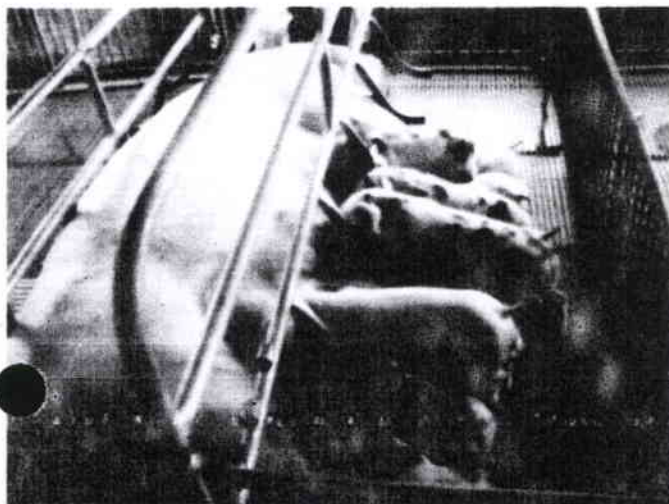
DIỄN ĐÀN

KHUYẾN NÔNG @ NÔNG NGHIỆP

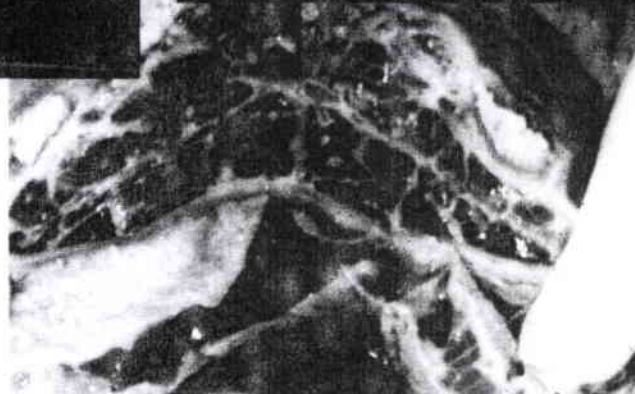
Chuyên đề

BỆNH VẬT NUÔI
HIỆN TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

Lần Thứ 8 - 2010

TÀI TRỢ CHÍNH

Báo
Kinh tế

BAYER

Bayer HealthCare
Animal Health

Đồng Nai, ngày 05 tháng 11 năm 2010

MỤC LỤC

STT	NỘI DUNG	TÁC GIẢ	TÊN ĐƠN VỊ	TRANG
1	Công tác phòng chống dịch tai xanh		Cục Thú Y Bộ NN-PTNT	1-4
2	Một vài yếu tố ảnh hưởng đến phòng bệnh cho gia súc gia cầm	<i>TS. Trần Xuân Hạnh Trung tâm nghiên cứu thú y</i>	<i>Công ty thuốc thú y TW - NAVETCO</i>	6-11
3	Một số bệnh trên vật nuôi	<i>Th.s Võ Văn Ninh</i>	<i>Khoa CNTY. Đại Học Nông Lâm Tp.HCM</i>	12-15
4	Dịch heo tai xanh các tỉnh miền Nam và kinh nghiệm chăm sóc, điều trị	<i>Tổng hợp của Mai Thế Hào,</i>	<i>Cục Chăn Nuôi</i>	16-21
5	Những bất cập trong công tác kiểm soát dịch và giải pháp hiện nay		<i>Trung tâm Khuyến Nông Đồng Nai</i>	22-23
6	Bệnh lở mồm long móng và dược thảo từ lá xoài	<i>ThS.BSTY. Phan Bùi Ngọc Thảo TS. Hồ Thị Như Liên BSTY.Nguyễn Văn Quốc</i>	<i>Viện Khoa học Kỹ thuật Nông nghiệp miền Nam Công ty cổ phần Y Dược phẩm VIMEDIMEX Chi cục thú y tỉnh Bình Định</i>	24-29
7	Vai trò của Saponin (Yucca) trong chăn nuôi	<i>Khuong Kế Hà</i>	<i>TTKN Đồng Nai</i>	30-31
8	Bệnh nguy hiểm do virus gây ra trên heo, những điều cần biết	<i>PGS. TS. Nguyễn Ngọc Hải</i>	<i>Đại học Nông Lâm Tp. HCM</i>	32-44
9	Hội chứng rối loạn sinh sản và hô hấp trên heo (PRRS)	<i>TS. Nguyễn Văn Khanh.</i>	<i>Trường ĐHNL – TP. HCM</i>	45-50
10	Bệnh PRRS, hội chứng rối loạn hô hấp và sinh sản trên heo	<i>Nguyễn Tấn Lộc</i>	<i>TTKN Đồng Nai</i>	51-53
11	Phương án Vacxin đối với bệnh tai xanh ở heo	<i>TS. Trần Xuân Hạnh</i>	<i>G/đốc TT NC Thú y</i>	54-55
12	PCV2 và sự đồng nhiễm(Hội chứng còi cọc trên heo)	<i>Lê Anh Tuấn</i>	<i>Trạm KN Thống Nhất, TTKN Đồng Nai</i>	56-58
13	Tác dụng của chế phẩm thảo dược tự nhiên thay thế kháng sinh trong thức ăn đến năng suất và sức sống của gia cầm	<i>PGS.TS Lâm Minh Thuận - ThS. Bùi Thị Kim Phụng</i>	<i>Bộ Môn Chăn Nuôi Chuyên Khoa, Khoa CNTY ĐH Nông Lâm</i>	59-61
14	Tình hình nhiễm ký sinh trùng đường máu trên gà thịt tại Măng Thít Vĩnh Long	<i>TS Nguyễn Hữu Hưng</i>	<i>Khoa Nông Nghiệp &SHUD- Trường Đại Học Cần Thơ</i>	62-67
15	Đánh giá rủi ro trong áp trứng gia cầm hiện nay	<i>ThS-BSTY Nguyễn Ngọc Huân</i>	<i>Trung tâm Vigova, Viện Chăn Nuôi</i>	68-72
16	Chứng viêm teo mô vịt	<i>BSTY Nguyễn Minh Diệp</i>		73-76

17	Gen Mx của gà bản địa tránh được bệnh cúm	Nguyễn Thanh Hoài	Dịch từ Internet	77
18	Bệnh viêm phổi trên bò sữa	Vương Ngọc Long	Công Ty CP Sữa Việt Nam	78-85
19	Tình hình dịch bệnh động vật, các giải pháp phát triển chăn nuôi bền vững và an toàn vệ sinh thực phẩm tại Đồng Nai		Chi cục thú y Đồng Nai	86-88
20	Đề xuất các giải pháp phòng chống dịch bệnh hiệu quả ở Tiền Giang		Trung Tâm KN Tiền Giang	89-91
21	Một số giải pháp phòng chống dịch bệnh vật nuôi ở Đồng Nai		Trung Tâm KN Đồng Nai	92-93
22	Hoạt động khuyến nông trong chăn nuôi và phòng chống bệnh vật nuôi tại Tp. Hồ Chí Minh		Trung Tâm KN Tp. Hồ Chí Minh	94-97
23	Giải pháp phòng chống dịch bệnh tại Tây Ninh		Trung Tâm KN Tây Ninh	98
24	Một số nguyên nhân và giải pháp hạn chế thiệt hại trong chăn nuôi gia súc gia cầm để nâng cao hiệu quả chăn nuôi ở Bạc Liêu	TS Nguyễn Xuân Khoa	Trung Tâm Khuyến nông -- Khuyến ngư Bạc Liêu	99-101
25	Dịch tai xanh hiện trạng và giải pháp	Nguyễn Văn Quý	Trạm Trảng Bom-Trung Tâm KN Đồng Nai	102-103
26	Thực trạng và giải pháp chăn nuôi heo tại huyện Tân Phú-Đồng Nai	Bs TY Nguyễn Hùng		104-106
27	Tình hình chăn nuôi ở tỉnh Trà Vinh và hoạt động khuyến nông trong phòng chống dịch bệnh có hiệu quả	Ks. Lưu Văn Phúc	Phòng KT, TT KN-KN Trà Vinh	107-112
28	Giải pháp hàng hoá theo hướng VSAT và bền vững ở Bến Tre		Trung tâm KN- KN Bến Tre	113-115
29	Vệ sinh phòng bệnh, biện pháp hiệu quả cho chăn nuôi gà ATSH ở Bình Phước		Trung tâm KN-KN Bình Phước	116-119
30	Đánh giá công tác phòng chống dịch bệnh và các giải pháp nhằm hạn chế dịch bệnh tại Đồng Tháp		Trung Tâm KN – KN Đồng Tháp	120-122
31	Mô hình phòng chống dịch bệnh hiệu quả	Nguyễn Thị Nệ	ấp Ngã Tư, xã Nhuận Đức, huyện Củ Chi, TPHCM	123

32	Kinh nghiệm nhằm tránh dịch bệnh lây lan trong chăn nuôi heo	Nguyễn Văn Khúc	xã Phú Hòa Đông, huyện Củ Chi - TPHCM	124
33	Một số kinh nghiệm phòng bệnh trong chăn nuôi heo	Nguyễn Văn Bắc	- Ấp Bình Hòa, Xuân Phú, Xuân Lộc, Đồng Nai	125-126
34	Chăn nuôi heo nái và biện pháp phòng bệnh	Đoàn Thị Kim Uyên	ấp Phú Lợi B, Phú Kiết, Chợ Gạo, tỉnh Tiền Giang	127-128
35	Mô hình chăn nuôi gà Sao và biện pháp phòng bệnh	Trần Văn Lực (Hai Lực)	ấp Bình Ninh, xã Bình Phan, huyện Chợ Gạo, tỉnh Tiền Giang	129-130
36	Thu nhập cao từ trại gà ác nhờ tiêm phòng theo định kỳ và chú trọng khâu vệ sinh chuồng trại	Trương Duy	Theo Báo Nông nghiệp Việt Nam	131
37	Thu lợi nhuận trên 300 triệu nhờ làm tốt công tác phòng bệnh và chăm sóc tốt đàn bò	Phạm Văn Vũ	ấp Xóm, An Nhơn Tây, Củ Chi, Tp. HCM	132-133
38	Thực hiện nghiêm túc việc tiêm vacxin phòng bệnh và chú trọng công tác quản lý chất thải bảo vệ môi trường	Trần Tấn Tới	ấp Trảng Lắm, Trung Lập Hạ, Củ Chi TP. HCM	134
39	Kiểm soát tiêu chảy trên heo sau cai sữa bằng chế phẩm kẽmvi bọc Shield-Zn		Công ty CTCBIO VINA	135-139
40	Dùng thuốc sát trùng đúng cách chia khoá thành công trong chăn nuôi	PGS.TS. Lê Văn Thọ Th.S. Huỳnh Trọng Tiến	Công ty liên doanh Bio-Pharmachemie	140-144
41	Giải pháp kiểm soát bệnh hô hấp trên heo(PRRS,PRDC)	Ms. Nguyễn Thị Lê	Bayer Animal Health	145-149
42	Phải chăng cầu trùng heo con chỉ gây tiêu chảy	TS. Abdulkерim Deniz, Bayer	Sức khỏe gia súc, Leverkusen, CHLB Đức	150-156
43	Hội chứng MMA trên heo nái và cách phòng trị			157-158
44	Bảo vệ đàn heo trong dịch tai xanh	Nguyễn Xuân Tiên	TGD Công Ty TNHH Dinh Dưỡng Nông Nghiệp COCO	159-161
45	Một số bệnh thường gặp trên dê, phương pháp phòng và trị		Trung tâm NC và HL Chăn nuôi Gia súc lớn	162-166

Ban Biên Tập:

- Phạm Văn Tinh
- Nguyễn Văn Bắc
- Vũ Tiết Sơn

TÌNH HÌNH NHIỄM KÝ SINH TRÙNG ĐƯỜNG MÁU TRÊN GÀ THỊT TẠI HUYỆN MANG THỊT TỈNH VĨNH LONG

TS Nguyễn Hữu Hưng-Phó trưởng bộ môn Thú Y;

Khoa Nông Nghiệp &SHƯD- Trường Đại Học Cần Thơ

Tel: 0918392612 Email: nhhung@ctu.edu.vn

TÓM TẮT

Qua kiểm tra 630 mẫu máu gà thịt tại Huyện Mang Thít, tỉnh Vĩnh Long, và mổ khám 30 gà tìm bệnh tích đặc trưng cho thấy: Đàn gà thịt nhiễm ký sinh trùng đường máu với tỷ lệ nhiễm khá cao chiếm 27,62%. Tỷ lệ nhiễm này tăng đồng biến theo lứa tuổi.

Có 2 loài ký sinh trùng đường máu được tìm thấy ở gà nuôi tại 2 tỉnh là *Leucocytozoon* spp và *Plasmodium* sp. trong đó loài *Leucocytozoon* spp. nhiễm chủ yếu với tỷ lệ nhiễm cao hơn loài *Plasmodium* sp.

Về triệu chứng thường thấy ở gà nhiễm bệnh do *Leucocytozoon* spp. là: tiêu chảy phân xanh, thiếu máu, gà ủ rũ, còi cọc. Bệnh tích xuất hiện gan và lách sưng to và hoại tử.

1- Mở đầu

Bệnh ký sinh trùng đường máu ký sinh ở gia cầm được tìm thấy có sự hiện diện của 3 giống: *Plasmodium*, *Leucocytozoon* và *Haemoproteus*. Chúng được truyền đi bởi côn trùng môi giới hút máu và vòng đời nói chung tương đối giống nhau. Hiện nay, bệnh đã xuất hiện khắp nơi trên thế giới. Tại Châu Á, bệnh xuất hiện ở các quốc gia như: Hàn Quốc, Nhật Bản, Đài Loan, Thái Lan, Indonesia, Malaysia (Soulby, 1977). Ở Việt nam, *Leucocytozoon* đã được phát hiện ở gà, gà tây, vịt và một số loài chim hoang dã (Trích nguồn Phạm Sỹ Lăng, 2006).

Gần đây, ở một số trại nuôi gà thịt đã xuất hiện triệu chứng nghi mắc bệnh ký sinh trùng đường máu, các cơ sở này đã dùng thuốc chống bệnh nhưng không giải quyết được tận gốc (Hoàng Thạch, 2004). Để tìm hiểu sự hiện diện của chúng trên đàn gà nuôi thịt tại tỉnh Vĩnh Long, chúng tôi thực hiện đề tài nhằm mục đích xác định tình hình nhiễm ký sinh trùng đường máu, xác định thành phần loài ký sinh trùng đường máu ký sinh trên gà thịt, tìm những biểu hiện về triệu chứng và bệnh tích đại thể và vi thể. Từ đó để có những biện pháp phòng bệnh cho đàn gà thịt.

2- Nội dung và phương pháp nghiên cứu

2.1- Đối tượng, địa điểm và thời gian thực hiện

Gà theo dõi thuộc nhóm giống Brown 3AAA, Gà được kiểm tra KST đường máu từ 7 đến 49 ngày tuổi tại 3 cơ sở chăn nuôi gà thịt công nghiệp huyện Mang Thít tỉnh Vĩnh Long.

Thời gian thực hiện từ tháng 10 năm 2009 đến tháng 7 năm 2010

2.2- Phương pháp

Dùng phương pháp đàn mỏng mẫu máu nhuộm Giemsa tìm KST đường máu, phương pháp mổ khám để tìm bệnh tích đại thể và phương pháp thực hiện tiêu bản vi thể để tìm những biến đổi bất thường do ký sinh trùng đường máu gây ra.

Định danh phân loại KST đường máu dựa theo tài liệu của Phạm Sỹ Lăng (2006), Adam và cs (1971).

3- Kết quả và thảo luận

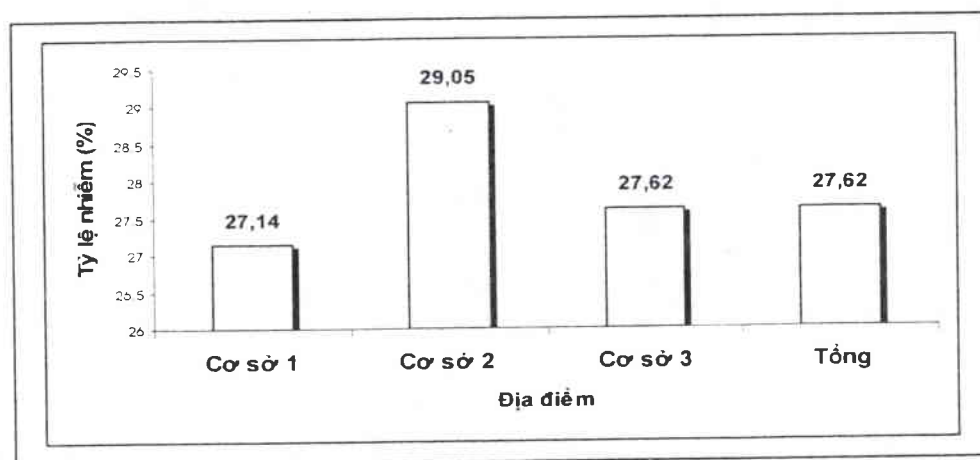
3.1- Tình hình nhiễm ký sinh trùng đường máu trên gà thịt tại Mang Thít

Kết quả này được trình bày ở Bảng 1.

Bảng 1:

Tỷ lệ nhiễm ký sinh trùng đường máu trên gà thịt tại Mang Thít tỉnh Vĩnh Long

Địa điểm	Số mẫu kiểm tra	Số mẫu nhiễm	Tỷ lệ nhiễm (%)
Cơ sở 1	210	57	27,14
Cơ sở 2	210	61	29,05
Cơ sở 3	210	58	27,62
Tổng	630	176	27,62

Biểu đồ 1: So sánh tỷ lệ nhiễm ký sinh trùng đường máu giữa 3 cơ sở chăn nuôi gà thịt tại tỉnh Vĩnh Long

Qua Bảng 1 và biểu đồ 1 cho thấy đàn gà của Huyện Mang Thít đều KST đường máu, với tỷ lệ nhiễm chung là 27,62% trong đó đàn gà nuôi ở cơ sở 2 nhiễm 29,05% chiếm tỷ lệ nhiễm cao hơn gà nuôi ở cơ sở 3 (27,62%) và thấp nhất ở đàn gà ở cơ sở 1 (27,14%). Qua

Về thành phần loài: gà nhiễm 2 loài *Leucocytozoon* và *Plasmodium*, tỷ lệ nhiễm chung các loài tại tỉnh Vĩnh Long như sau: loài *Leucocytozoon* sp. là 25,87%, loài *Plasmodium* sp. chiếm tỷ lệ 7,78% có thấp hơn. Cả 2 loài trên đều có khuynh hướng tăng đồng biến theo lứa tuổi, cụ thể tỷ lệ nhiễm *Leucocytozoon* thấp nhất vào ngày thứ 14, chiếm 14,44%; và cao nhất vào ngày thứ 49 với tỷ lệ nhiễm 46,67%. Loài *Plasmodium* sp. được tìm thấy ở lứa tuổi gà từ 3 tuần tuổi trở đi và cũng có khuynh hướng tăng dần theo lứa tuổi gà tuần thứ 6 và 7. Kết quả này phù hợp với nghiên cứu của Lâm Thị Thu Hương (2005), tỷ lệ nhiễm thường xảy ra nhiều nhất ở nhóm gà từ 40 ngày trở lên.

Điều này được giải thích như sau: Theo Kissam và cs (1975), để khống chế bệnh do ký sinh trùng đường máu phát triển trên diện rộng cần thực hiện biện pháp loại bỏ côn trùng môi giới truyền bệnh trong môi trường sống của động vật. Tuy nhiên, qua quá trình khảo sát chúng tôi nhận thấy trại chưa quan tâm đúng mức đến việc tiêu diệt côn trùng xung quanh trại, cũng như việc chưa phát hoang các bụi rậm xung quanh. Chính vì vậy, những yếu tố trên đã tạo điều kiện cho ký chủ trung gian có nơi ẩn náu, sinh sản và tấn công vào ký chủ (đàn gà).

Tỷ lệ nhiễm ghép 2 loài là 6,19%, trong đó tương đối cao đạt đến 12,22% ở 42 ngày tuổi và 13,33% ở gà 49 ngày tuổi. Mặc dù phương thức chăn nuôi gà công nghiệp ở 3 cơ sở chăn nuôi Tỉnh Vĩnh Long theo hướng chuồng kín, nhưng các cơ sở này vẫn chưa mấy quan tâm đến công tác tiêu diệt các loài hút máu truyền bệnh như các loài ruồi muỗi cụ thể xung quanh các cơ sở nuôi xung quanh có nhiều ao hồ, nước đọng, đó chính là điều kiện tốt cho ký chủ trung gian phát triển.

3.4- Triệu chứng và bệnh tích gà bị nhiễm ký sinh trùng đường máu do *Leucocytozoon* gây ra tại địa điểm thu mẫu

Trong quá trình nghiên cứu tại các địa điểm thu mẫu máu để kiểm tra KST đường máu, chúng tôi ghi nhận những gà có dấu hiệu bất thường và tiến hành mổ khám 30 con để tìm bệnh tích. Kết quả được thể hiện qua Bảng 4.

Bảng 4: Triệu chứng và bệnh tích gà bị nhiễm ký sinh trùng đường máu do *Leucocytozoon* gây ra tại địa điểm thu mẫu

Số con khảo sát	Ngày tuổi	Triệu chứng	Bệnh tích mổ khám
4	28	Niêm mạc nhợt nhạt, mào tím tái, ít vận động, tiêu chảy, phân xanh lá cây, còi cọc.	Gan, lách xuất huyết.
6	35	Mào tái, thân tím tái, chết bất ngờ	Gan có nốt hoại tử, lách sưng to.
9	42	Tiêu chảy phân xanh lá cây, ít vận động, ho ra máu, chết bất ngờ, niêm mạc nhợt nhạt.	Xoang bụng chứa đầy máu, lách sưng to, có nốt hoại tử
11	42	Tiêu chảy phân xanh lá cây, còi, xù lông, ít vận động	Gan, lách xuất huyết, và có nốt

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- 1- Adam, M. G. K., Paul, J. and Zaman, V., 1971. *Medical and Veterinary Protozoology*. Edinburgh and London : 106 - 115.
- 2- Lâm Thị Thu Hương, 2005 . Khảo sát bệnh tích đại thể và vi thể trên gà nhiễm *Leucocytozoon* trên gà nuôi công nghiệp tại một số tỉnh miền Đông và Tây Nam Bộ. *Tạp chí khoa học kỹ thuật Thú y*, số 6: 39 - 44.
- 3- Miller LH, Aikawa M, Johnson JG, Shiroishi T., 1979, Interaction between cytochalasin B-treated Malarial parasites and erythrocytes. Attachment and junction formation, *J Exp Med* 149:172-184
- 4- Kissam, J.B, R.Noblet, and G.I. Gariss. 1975. Large scale aerial treatment of an endemic area with abate granular larvicide to control blackflies (*Dipter simuliidae*) and suppress *Leucocytozoon smithi* of turkeys. *J Med*, Vol. 12, Issue 3: 356-362
- 5- Kocan, R.M. 1968. Anemia and mechanism of erythrocyte destruction in ducks with acute *Leucocytozoon* infections, *J Protozool* 15 :455-462
- 6- Phạm Sỹ Lăng và Tô Long Thành, 2006. *Bệnh đơn bào ký sinh ở vật nuôi*. NXB Nông Nghiệp Hà Nội. 111 - 114.
- 7- Saif.M., and Barnes.J.H .2003. *Diseases of poultry*, 11th Edition. Iowa State Univ Press, Ames. 826
- 8- Soulsby , E.J.L., 1977. *Helminths Arthropods & Protozoa of Domesticated Animals*. London baillière Tindal and Cassell: 683 - 697.
- 9- Spinger , T.W., 2003. Other blood and tissue protozoa. *Diseases of Poultry*, 11th Edition. Iowa State Univ Press, Ames: 835-840
- 10- Hoàng Thạch, 2004. Bước đầu tìm hiểu tình hình nhiễm *Leucocytozoon* trên gà nuôi tại thành phố Hồ Chí Minh. *Tạp chí khoa học kỹ thuật Thú y*, số 3:60 - 61.